

บทสรุป

จังหวัดชัยนาท ตั้งอยู่ในภาคกลางตอนบนของประเทศ บนฝั่งซ้ายของแม่น้ำเจ้าพระยา พื้นที่ทั้งหมด ๒,๔๖๙.๗๔๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑,๕๔๓,๕๙๑ ไร่ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๘ อำเภอ ๕๑ ตำบล ๕๐๕ หมู่บ้าน ๔๐ เทศบาล ประชากรทั้งหมด ๓๒๖,๑๕๙ ราย มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่าน ๓ สาย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำน้อย

โครงสร้างการผลิตภาคการเกษตรของจังหวัดชัยนาท มีสาขาพืชเป็นกิจกรรมหลัก ปี ๒๕๖๒ มีสัดส่วนร้อยละ ๗๔.๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคเกษตร รองลงมาได้แก่ สาขาบริการทางการเกษตร ร้อยละ ๑๐.๗ สาขาปศุสัตว์ ร้อยละ ๑๐.๖ และสาขาประมง ร้อยละ ๓.๙ ตามลำดับ

การใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการเกษตรกรรม จังหวัดชัยนาทมีพื้นที่เพื่อเกษตรกรรมประมาณ ๑,๒๒๖,๙๔๖ ไร่ หรือประมาณร้อยละ ๗๙.๔๙ ของพื้นที่ทั้งหมด ที่เหลือเป็นพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่น้ำ พื้นที่ชุมชน/สิ่งปลูกสร้าง และพื้นที่อื่น ๆ ที่จำแนกไม่ได้ การทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นการทำนา ที่เหลือเป็นการปลูกพืชไร่ ไม้ผล พืชอาหารสัตว์ และอื่น ๆ โดยมีพื้นที่เหมาะสมมากสำหรับการปลูกข้าว ๘๔๙,๕๕๔ ไร่ มันสำปะหลัง ๑,๔๐๘ ไร่ อ้อยโรงงาน ๑๒,๘๖๕ ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๑๑,๕๖๑ ไร่ และส้มโอขาวแตงกวา ๒๙,๑๕๕ ไร่

การผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดชัยนาท สามารถจำแนกได้ดังนี้

ข้าว เกษตรกรในจังหวัดชัยนาทสามารถปลูกข้าวได้ทั้งนาปีและนาปรัง มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปี ปีเพาะปลูก ๒๕๖๒/๖๓ จำนวน ๘๔๘,๐๒๔ ไร่ ผลผลิต ๕๑๓,๘๒๖ ตัน พื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง ในปี ๒๕๖๒ จำนวน ๙๐,๗๐๒ ไร่ ผลผลิต ๗๑,๙๗๔,๙๕๐ ตัน มีโรงสีข้าวภายในจังหวัด รวม ๔๓ โรง ทำข้าว ๒๑ แห่ง ส่งออกต่างประเทศ ๓ แห่ง

มันสำปะหลัง ปีเพาะปลูก ๒๕๖๒ มีพื้นที่ปลูก ๖๙,๖๒๒ ไร่ ผลผลิต ๑๑๕,๐๗๔ ตัน มีถนอมมันสำปะหลังรายใหญ่ในจังหวัด ๑๕ ถนอม กำลังการผลิต ๘,๐๒๕,๕๕๐ ตัน/ปี

อ้อยโรงงาน ปีเพาะปลูก ๒๕๖๑/๖๒ มีพื้นที่ปลูก ๒๔๑,๑๐๕ ไร่ ผลผลิตรวม ๑,๕๓๗,๔๕๙ ตัน ส่งออกต่างจังหวัดทั้งหมด เนื่องจากจังหวัดชัยนาทไม่มีโรงงานน้ำตาล

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีเพาะปลูก ๒๕๖๒/๖๓ มีพื้นที่ปลูก ๑๑,๗๖๐ ไร่ ผลผลิตรวม ๑๑,๐๖๙ ตัน

ส้มโอขาวแตงกวา เป็นไม้ผลที่สร้างชื่อเสียงและรายได้ให้กับเกษตรกรของจังหวัดชัยนาท เนื่องจากเป็นไม้ผลประจำถิ่นและเป็นส่วนหนึ่งของคำขวัญประจำจังหวัด ปี ๒๕๖๓ มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๑,๖๕๙ ไร่ ผลผลิตรวม ๑,๐๙๘,๘๘๐ กิโลกรัม

พืชผัก จังหวัดชัยนาทมีพืชผักที่มีมูลค่าการผลิตสูงสุด ๑๐ อันดับแรกในปี ๒๕๖๓ ได้แก่ ข้าวโพดหวาน ชะอม ตะไคร้ แตงกวา แตงโมเนื้อ ถั่วฝักยาว บวบ ฟักทอง มะเขือเปราะ และมะเขือยาว ตามลำดับ

ยางพารา ปี ๒๕๖๓ จำนวนเกษตรกร ๓๙ ราย มีเนื้อที่ยืนต้น ๒,๐๒๖ ไร่ เนื้อที่กรีดยาง ๗๙ ไร่ ผลผลิต ๒๕๑ ตัน

ปาล์มน้ำมัน ปี ๒๕๖๓ จำนวนเกษตรกร ๓๙ ราย เนื้อที่ยืนต้น ๑,๔๕๕ ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว ๓๐๒.๒๕ ไร่ ผลผลิตรวม ๑,๙๒๓.๖๑ ตัน

บทสรุป (ต่อ)

ไถ่เนื้อ เกษตรกรผู้เลี้ยงไถ่เนื้อในระบบฟาร์มปิด จำนวน ๘๗ ฟาร์ม โดยส่งออกโรงฆ่าไก่และชำแหละไถ่เนื้อ (จังหวัดชัยนาทไม่มีโรงฆ่าและชำแหละไถ่เนื้อ) จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ บริษัทไทยฟู้ดส์ จำกัด จังหวัดกาญจนบุรี (๖๐%) บริษัทเซนทาโก จังหวัดปทุมธานี (๒๐%) บริษัทเอฟเอฟ จังหวัดสุพรรณบุรี (๑๐%) บริษัทตะนาวศรี จังหวัดนครปฐม (๕%) และบริษัทพีฟู้ดส์ จังหวัดลพบุรี (๕%) ปี ๒๕๖๓ มีปริมาณการเลี้ยงไถ่เนื้อ ๕,๓๔๓,๔๘๕ ตัว เกษตรกร ๑๒๘ ราย

สุกรขุน เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรแบ่งเป็นรายย่อย ๒๐% รายใหญ่ ๘๐ ส่งโรงฆ่าสัตว์ ๖ แห่ง และสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ ๒๑ แห่ง ปี ๒๕๖๓ มีปริมาณการเลี้ยงสุกรขุน ๒๐,๗๑๘ ตัว เกษตรกร ๘๑๒ ราย

โคเนื้อ ปี ๒๕๖๓ มีปริมาณการเลี้ยงโคเนื้อ ๔๗,๕๖๙ ตัว เกษตรกร ๒,๖๕๗ ราย โดยมีจำนวนตลาดในจังหวัด ๒๐% (โรงฆ่าสัตว์ ๑ แห่ง เชียงจำหน่ายเนื้อโค ๗ แห่ง) และตลาดนอกจังหวัด ๘๐%

แพะ ปี ๒๕๖๓ มีปริมาณการเลี้ยงแพะ ๒๘,๓๔๗ ตัว เกษตรกร ๖๘๗ ราย โดยส่งต่อให้กับผู้รวบรวมจำนวน ๓ ราย ได้แก่ ก้องภพฟาร์ม วิสาหกิจชุมชนแพะเมืองสรรค และวิสาหกิจชุมชนหนองกุ้ง-สรรพยา เพื่อส่งออกต่างจังหวัด ๓ จังหวัด คือ จังหวัดลพบุรี(๕๐%) จังหวัดชลบุรี(๒๕%) และจังหวัดนนทบุรี(๒๕%)

สัตว์น้ำจืด ปี ๒๕๖๓ จังหวัดชัยนาทมีจำนวนฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ๔,๕๒๗ แห่ง เนื้อที่รวม ๔,๙๖๑.๗๐ ไร่ เกษตรกร ๔,๕๒๗ ราย มีปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำจืดในปี ๒๕๖๒ เท่ากับ ๒,๐๘๘,๔๐๐ กิโลกรัม มีมูลค่า ๑๒๔,๓๒๒,๒๐๐ บาท สัตว์น้ำจืดที่มีมูลค่าสูงสุด ได้แก่ ปลา กาด ปลาช่อน ปลาแรด และปลากาย ตามลำดับ

การรวมกลุ่มสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปี ๒๕๖๓ ประกอบด้วย

สหกรณ์ภาคการเกษตร (สหกรณ์การเกษตร) จำนวน ๒๔ สหกรณ์ สมาชิก ๕๕,๔๘๙ ราย

สหกรณ์นอกภาคการเกษตร ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน ๔ สหกรณ์ สมาชิก ๘,๖๖๗ ราย สหกรณ์บริการ จำนวน ๑๐ สหกรณ์ สมาชิก ๙๐๙ ราย สหกรณ์เครดิตยูเนียน จำนวน ๒ สหกรณ์ สมาชิก ๑,๗๔๙ ราย

กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรทำนา จำนวน ๑๘ กลุ่ม สมาชิก ๒,๓๒๐ ราย กลุ่มเกษตรกรทำสวน จำนวน ๒ กลุ่ม สมาชิก ๒๗๐ ราย กลุ่มเกษตรกรทำไร่ จำนวน ๓ กลุ่ม สมาชิก ๒๕๗ ราย กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๑๑ กลุ่ม สมาชิก ๗๗๔ ราย กลุ่มเกษตรกรนาหญ้า จำนวน ๑ กลุ่ม สมาชิก ๓๒ ราย

กลุ่มสถาบันเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๓๙ กลุ่ม กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๓๕๗ กลุ่ม

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรประจำอำเภอ จำนวน ๘ ศูนย์ โดยมีศูนย์เครือข่ายร่วม จำนวน ๕๒ ศูนย์

ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน ๒ ศูนย์ ในพื้นที่อำเภอสรรคบุรี และอำเภอหนองมะโมง

